

(Политика, 04.12.2008)

Републички завод за статистику издао је нови извештај о стању родне равноправности у Србији. Због чињенице да у Србији није постигнута апсолутна статистичка симетрија у заступљености полова у сваком послу, категорији примања, животном индикатору и начину живота, настала је мрачна атмосфера и појачани су позиви на усвајање нових антидискриминацијских закона.

Ово је пример проналажења проблема тамо где их нема, стварања нових и непотребних антагонизама и свесне или несвесне припреме терена за разне привилегије и злоупотребе. Дискриминација по полу значи да се припаднику једног пола даје предност у односу на други само због његове припадности том полу, а на уштрб заиста релевантних карактеристика. Проблем је што је припадност полу повезана с великим бројем тих других карактеристика и то не само као резултат „наметнутих друштвених улога” већ и биолошких разлика. Рађање деце само је једна од тих разлика која као последицу има и разлике између мушкараца и жена у радном континуитету и искуству, а која као резултат има и привид разлике у плати за тобоже исти посао. Дакле, и у одсуству било какве дискриминације нема никаквог разлога да се очекује равноправна статистичка заступљеност полова по разним индикаторима здравља и категоријама занимања.

Сам извештај завода показује да те разлике уопште нису драстичне или искључиво „на штету жена”. Напротив, извештај показује да жене у Србији имају „предност” у низу области, као што су пет година дужи животни век, мањи проблем алкохолизма, мањи проценат кривично осуђиваних, већи број завршених виших школа, факултета, магистратура и доктората.

Међутим, званичници завода и представници власти ове податке игноришу, а нешто мање просечне плате и слабију запосленост жена узимају као довољан доказ да у Србији не постоји „родна равноправност”. Стратегија владе за родну равноправност игнорише да више жена него мушкараца завршава факултет и уместо тога проглашава проблемом то што жене не завршавају оне (нпр. техничке) факултете које су владини службеници за њих испланирали. Државна стратегија равноправности у области здравља игнорише краћи животни век мушкараца и без пардона даје приоритет искључиво женским болестима и проблемима. Све ово указује како се у рукама владиних

службеника и наизглед неутралних стручњака борба за родну равноправност лако дегенерише у каприциозну промоцију појединачних група, што као резултат има свеопште нездраву отимање за милост представника државног апарата.

Свака нормална особа је за то да мушкарци и жене имају једнака права. Али једнака права значе једнака правила игре за све грађане без обзира на пол, а не право сваке жене или мушкарца на успех и добро мишљење. С муком стечена права, попут права гласа, сад се изврћу у своју супротност тиме што се и мушкарцима и женама та права крње зарад наметања бирократских фантазија о пожељном демографском профилу странака и скупштине.

Скупштинске и посланичке квоте и сличне дискриминаторске идеје које у свим видовима одлучивања заговара „Национална стратегија за побољшање положаја жена и унапређивање равноправности полова” не решавају никакве проблеме ни жена нити мушкараца. Нико осим конкретних појединаца на тај начин не стиче политичке и друге позиције и тиме ништа не добија. Само острашћени активисти могу као свој циљ да имају да у парламенту буде 50 одсто жена, а не 50 одсто посланика чију политику подржавају. Кога нормалног је уопште брига колико у скупштини има жена? Као резултат борбе за бољитак жена биће то што ће га осетити само шачица привилегованих жена и мушкараца која ће на бази издекламованих високоморалних циљева добити доживотно ухлебљење у државној администрацији.

Право сваког појединца на својину и рад је нешто фундаментално различито од колективног права неке демографске групе на поседовање одређеног процента некретнина или руководећих места. А право гласа управо постоји да би жене, као и мушкарци, могле слободно да гласају за кога оне желе, уместо да им неко одређује да то морају да буду друге жене. Читава идеја да прописани проценат жена на посланичким листама боље репрезентује интересе жена од посланика, које би оне слободно изабрале, указује на потцењивачко виђење тих истих жена за чију се равноправност сви залажемо.